VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

Successen vieren in de Alfa NT2-klas

LOWAN-vo studiedag Nieuwegein,

maandag 2 november 2026

Annemarie Nuwenhoud
VU-NT2, Vrije Universiteit Amsterdam
a.nuwenhoud@vu.nl

1

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

Copyright © 2026 VU-NT2

Auteur: Annemarie Nuwenhoud

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

2

Omschrijving workshop

- Werk je met NT2-leerlingen die nog moeite hebben met lezen en schrijven en wil je daarover frisse inspiratie opdoen?
- In deze sessie richten we ons op wat goed werkt bij Alfa NT2 en we laten praktijkvoorbeelden zien die je toe kunt passen in je eigen les.
- Uiteraard is er ook ruimte om onderling uit te wisselen, zodat je na afloop vol energie vertrekt met ideeën voor je volgende Alfa NT2-les.

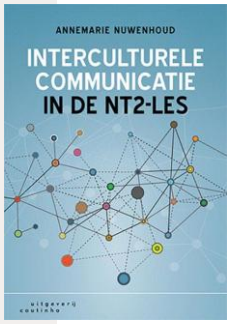
VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

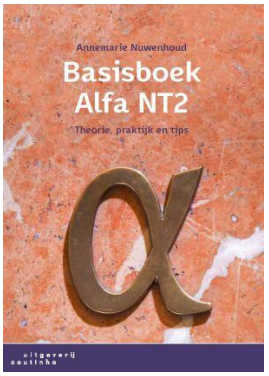
3

Even voorstellen…

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

Annemarie Nuwenhoud

LITERACY EDUCATION AND SECOND LANGUAGE LEARNING FOR ADULTS
EST 2005
LESLLA

VU

4

VU-NT2: wie zijn wij?

- Sinds 1964
- Onderdeel van de Faculteit der Sociale en Geesteswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam
- Vier activiteiten

5

VU-NT2: wat doen wij?

VU-N2 Academy	VU-NT2 Expert	VU-NT2 Professional	VU-NT2 Research
Taalonderwijs 🛍️ • Inburgering, werk, studie & wonen • Statushouders, expats, internationale studenten & medewerkers • Open inschrijving en incompany	**Ontwikkeling lesmateriaal** 💡 • Ontwikkelen van NT2-lesmateriaal i.s.m. uitgevers • O.a. LINK, DISK & SpreekTaal	**Docentenopleidingen** 👩‍🏫 • Opleiden NT2-docenten • Korte opleidingen, trainingen en workshops • Advies en begeleiding taalscholen • Open inschrijving en incompany	**Toegepast taalwetenschappelijk onderzoek** 🔬 • Onderzoek naar NT2 taalverwerving, -vaardigheid en -didactiek • Onderwijsvernieuwing en input voor methodes, lesmateriaal & toetsen

Meer weten? Bezoek onze website 💻 **vu.nl/nt2**

6

Vooraf: de context van ons werk

- Ondertussen in de VS…

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

7

Europese politiek

- Strengere asielregels van EU-migratiepact, grote onzekerheid
- Per 12 juni 2026
- Kinderen mogen gedetineerd worden
- Uitgeprocedeerde asielzoekers uitzetten naar 'terugkeerhubs'. (detentiecentra), ook buiten EU

Bronnen:

- COA - Migratiepact | www.coa.nl
- Wat zijn de praktische gevolgen van het Migratiepact? | Argos - onderzoeksjournalistiek - HUMAN/VPRO
- Migratiepact | Nationale ombudsman voor Professionals
- Wat staat er in het Europees migratiepact?

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

8

Wat kunnen wij doen?

(Alfa) NT2-docent is geen hulpverlener of maatschappelijk werker,
maar in de les kunnen we wel:

Veerkracht (Alfa) NT2-leerlingen versterken:

- Ruimte voor verhalen en ervaringen van leerlingen
- Positieve onderwerpen
- Moedertalen
- Zelfvertrouwen en zelfredzaamheid

Een voorbeeld

Sterke muur

Ik ben een muur
De muur van een huis
Een bruine muur
Ik ben een muur
Ik kan alles aan
De muur blijft altijd staan
Net als ik

Baraa, 12 jaar

Bron: Handreiking creatief schrijven met nieuwkomers, LOWAN

Deel 1 Introductie

11

Programma

- Deel 1 Introductie
- Deel 2 Succesfactoren
- Deel 3 Successen delen
- Deel 4 Afsluiting

12

Doelen

- Je bent je meer bewust van wat je al goed doet in je Alfa NT2-onderwijs
- Je hebt nieuwe inspiratie gekregen uit de verhalen van anderen
- Je bent bekend met enkele succesfactoren
- Je hebt een plan om deze succesfactoren nog meer in te zetten in je lessen

13

Wat gaan we doen?

1. Schrijven en uitwisselen over je eigen motivatie
2. Luisteren naar een korte presentatie over succesfactoren
3. Schrijven en uitwisselen over succeservaringen en hoe je de succesfactoren in je les wilt verwerken

14

En wie ben jij?

- Waarom heb je gekozen voor dit vak?
- Wat is je motivatie voor het werken met Alfa NT2-leerlingen?

- Eerst schrijven
- Klaar? Loop naar iemand toe die je nog niet kent en wissel uit

15

16

Welke doelgroep?

- Analfabete en laaggeletterde anderstalige jongeren
- Meertalige leerlingen die niet of weinig naar school zijn geweest
- Laaggeletterde nieuwkomers, die ook niet (goed) kunnen lezen en schrijven in hun eerste taal

17

Welke doelgroep?

- 86% van de wereldbevolking is geletterd
- Minstens 754 miljoen mensen zijn niet voldoende geletterd
  - 2/3 van hen is vrouw
- Oorzaak: geen onderwijskansen gehad, door oorlog, armoede of politiek.

18

Succesfactoren in de Alfa NT2-les

Een selectie:

1. Zorg voor hoge verwachtingen
2. Werk meertalig
3. Maak de leerstof persoonlijk en concreet
4. Maak de leeropbrengst zichtbaar
5. Investeer in mondelinge woordenschat
6. Zorg voor herhaling met actieve werkvormen
7. Zet creatieve werkvormen in

19

1. Zorg voor hoge verwachtingen

Doel:

- Het Pygmalion-effect positief inzetten
- Ongebruikt potentieel leerlingen aanboren

- Hoge docentverwachtingen leiden tot goede prestaties leerling
- Lage docentverwachtingen leiden tot slechte prestaties leerling

20

Positief perspectief op de leerling

- Uitgaan van wat de leerling al wél kan
- Leren in de praktijk: impliciet leren is niet gekoppeld aan schoolse ervaring
- Communiceren in andere talen: taalvermogen is aangeboren

21

2. Werk meertalig

Onderzoeken in Alfa NT2-onderwijs laten zien:

- leerlingen begrijpen vaak niet wat de docent zegt
- meertaligheid is duidelijke succesfactor

- Dus: maak gebruik van moedertalen of andere steuntalen

- Bijvoorbeeld: *vertaal-apps, meertalige klassenassistent, taalkoppels*

22

3. Maak de leerstof persoonlijk en concreet

23

4. Maak de leeropbrengst zichtbaar

24

Hoe?

- Maak het onderwerp relevanter, zodat het aansluit bij iets dat de leerlingen zelf willen weten of nodig hebben.
- Maak het onderwerp persoonlijker. Betrek het op eigen ervaringen van de leerlingen
- Maak het onderwerp concreter. Neem bijvoorbeeld echte spullen mee
- Betrek de leerlingen bij elkaar

- Dit kan gewoon met de lesmethode die je gebruikt

25

Bron: Schrijfprijs NT2

26

Bron:
Schrijfprijs NT2

27

Leven

Ik maak elke dag schoon.
Ik was mijn lichaam schoon onder de douche
Ik ga lopen
Ik kijk naar films
Ik lees
Ik kom op tijd op school
Ik denk aan mijn familie
Somalië
Ik leg mijn jas in de kast
Ik pak mijn pen
Ik houd van het leven

SamSam Hussein Mohamed
17 jaar
Nederland, sinds 2023
Somalië, Somalisch

Bron: Schrijfprijs NT2

28

Voorbeelden

- Thema familie: docent laat eigen stamboom laten zien, daarna maken de leerlingen er een
- Thema wonen: teken je eigen buurt, vertel erover, teken je droomhuis, schrijf en vertel erover
- Thema winkel: wat wil je kopen, waar heb je Nederlands nodig?

29

5. Investeer in mondelinge woordenschat

Onderzoek: hoe beter de mondelinge vaardigheden, hoe sneller de leerling leert lezen en schrijven

- Besteed elke les aandacht aan spreken en woorden leren, ook zonder schrift.
- Let op de selectie van woorden
- VUT-model

30

6. Zorg voor herhaling met actieve werkvormen

- Doel: bij de Alfa NT2-doelgroep is meer herhaling nodig en de spanningsboog is korter
- Actieve werkvormen voorkomen dat het herhalen saai wordt

- Laat leerlingen bij voorkeur even bewegen
- Gebruik voor de werkvormen de docentenhandleiding

VU

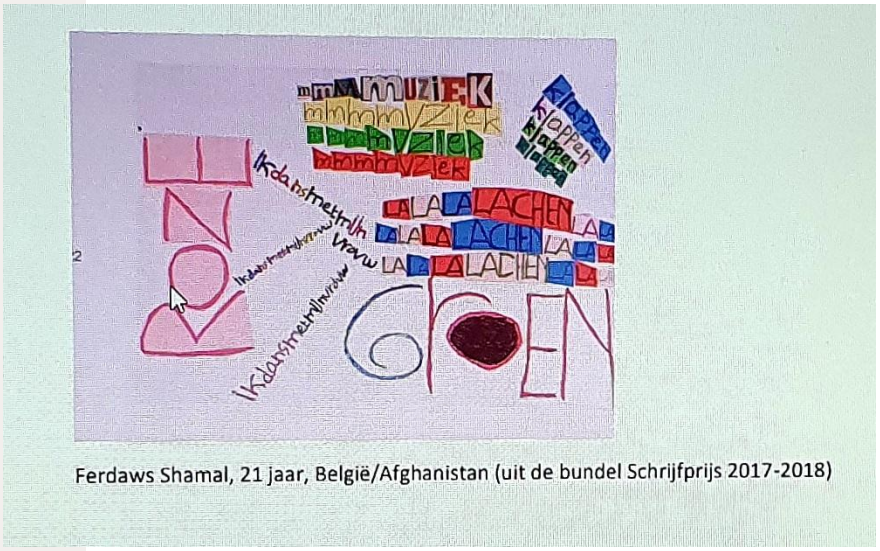
7. Zet creatieve werkvormen in

Maak de leeropbrengst zichtbaar en herhaal de woorden:

- Tekenen
- Posters maken
- PowerPoints maken en laten presenteren
- (Digitaal) portfolio aanleggen
- Creatief schrijven

VU

voorbeeld: Schrijfprijs NT2

Ferdaws Shamal, 21 jaar, België/Afghanistan (uit de bundel Schrijfprijs 2017-2018)

Bron: Schrijfprijs NT2

33

Deel 3 Successen delen

34

Successen delen

1. Wat gaat er bij jou in je lessen al goed?
2. Zet je de succesfactoren ook in?
3. Wat wil je nog meer gaan uitproberen in je lespraktijk?

- Eerst schrijven
- Klaar? Loop naar iemand toe die je nog niet kent en wissel uit

35

36

Opbrengst uit de groepjes

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM | VU-NT2 NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

37

Terugkijken

- Gezamenlijke afsluiting
- Wat neem je mee?

VU

38

Afsluiting

- Bedankt voor je aandacht!
- Veel plezier vandaag op de LOWAN-vo studiedag
- Vragen of opmerkingen? Mail gerust: a.nuwenhoud@vu.nl

39

Bijlage: meer lezen en leren over Alfa NT2

Leren:

- Korte opleiding op maat Alfabetisering ISK of Praktijkschool VU-NT2 - Vrije Universiteit Amsterdam
- Korte opleiding Alfabetisering & Z-route - VU-NT2 - Vrije Universiteit Amsterdam

Lezen:

- Dossier Alfabetisering van Tijdschrift Les: Alles over Alfabetiseren uit Tijdschrift Les | Tijdschrift Les
- Basisboek Alfa NT2: Basisboek Alfa NT2 | Nuwenhoud | 9789046908013 | Boom

40